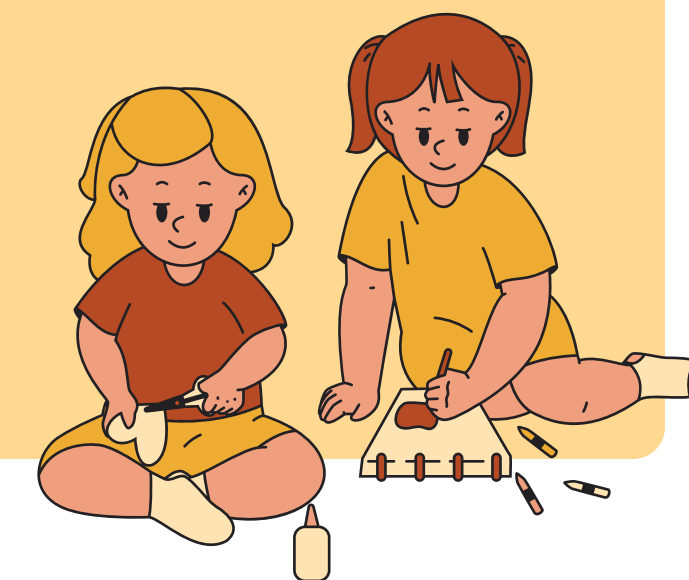

JAK WESPRZEĆ DZIECKO ROZPOCZYNAJĄCE NAUKĘ W SZKOLE PODSTAWOWEJ?

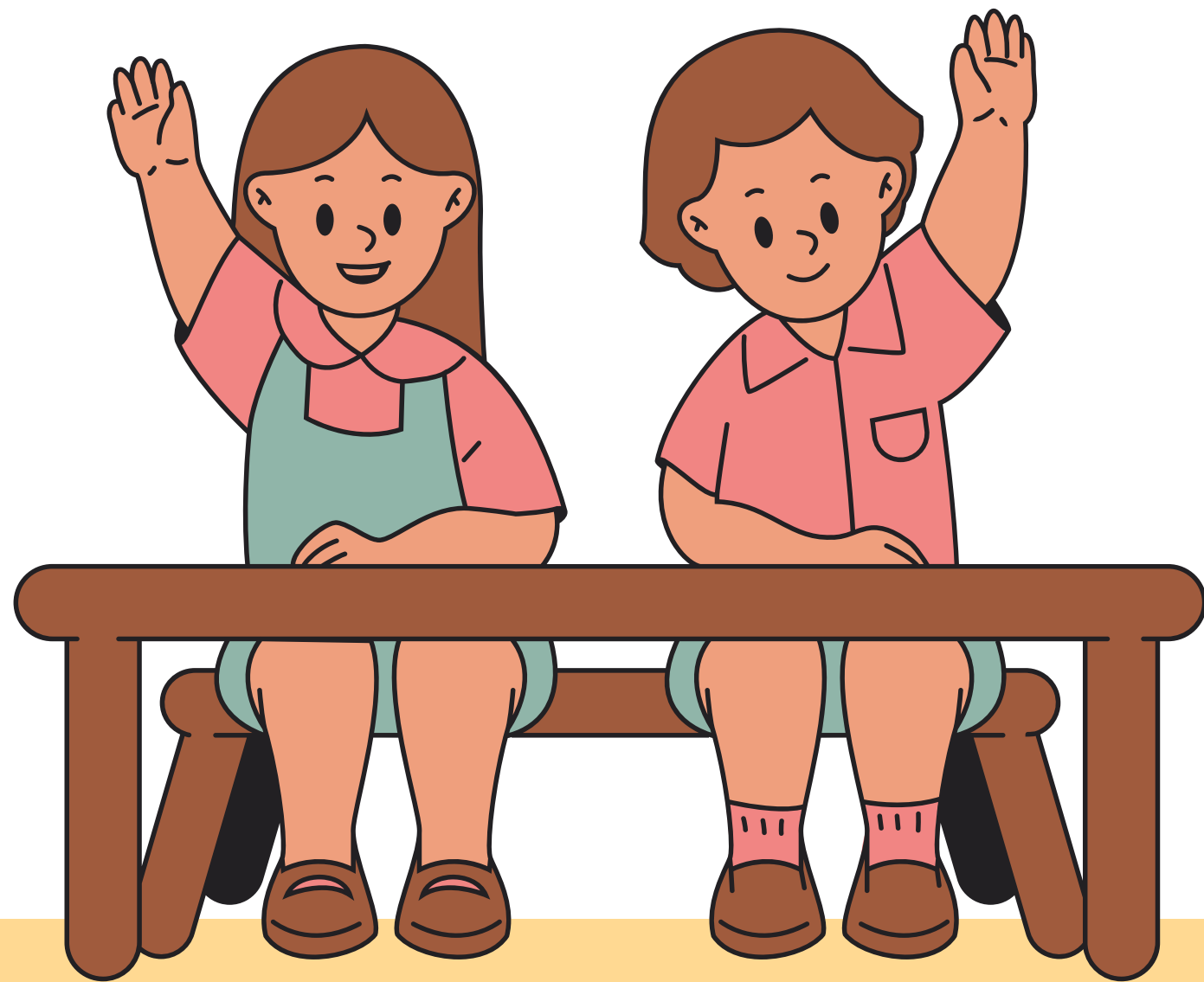
mgr Dominika Michalik
mgr Agata Gawęł

Bardzo ważnym okresem w życiu dziecka jest podjęcie nauki w szkole podstawowej. Dzieci stają się wtedy pełnoprawnymi uczniami i poznają swoją nową rzeczywistość. Nauka w szkole stawia przed nimi całkiem nowe obowiązki i zadania oraz pozwala im na poznanie i zrozumienie świata, rozwijanie swoich zainteresowań, zrozumienie siebie i innych ludzi, poznanie i kształtowanie wartości, przygotowanie do oddziaływania w społeczeństwie oraz poczucia przynależności do narodu. Dziecko rozpoczynające naukę w szkole podstawowej osiąga tzw. dojrzałość szkolną.

Co rozumiemy pod pojęciem dojrzałości szkolnej?

Według Wincentego Okonia „dojrzałość szkolna to osiągnięcie przez dziecko takiego stopnia rozwoju umysłowego, emocjonalnego, społecznego i fizycznego, jaki umożliwia mu udział w życiu szkolnym i opanowanie treści programowych klasy pierwszej.[...] "Dojrzałość szkolna to osiągnięcie przez dziecko takiego stopnia rozwoju umysłowego, emocjonalnego, społecznego i fizycznego, jaki umożliwia mu udział w życiu szkolnym i opanowanie treści programowych klasy pierwszej" (1)

DZIECKO GOTOWE DO PODJĘCIA NAUKI W SZKOLE:

1. Dziecko dojrzałe w zakresie rozwoju fizycznego:

- ujawnia aktywność fizyczną
- przejawia koordynację ruchów,
- utrzymuje poprawnie równowagę ciała,
- orientuje się w schemacie własnego ciała,

a) w zakresie motoryki małej:

- osiąga wymagany poziom rysowania
- rysuje samodzielnie proste szlaczki literopodobne
  - łączy nożyczkami po linii falistej i prostej,
- poprawnie trzyma ołówek, rysuje, lepi z plasteliny,
  - wykonuje skoordynowane i płynne ruchy,
  - potrafi być odporne na zmęczenie

DZIECKO GOTOWE DO PODJĘCIA NAUKI W SZKOLE:

2. Dziecko dojrzałe w zakresie czynności samoobsługowych:
- wykonuje podstawowe czynności związane z samoobsługą:

- ubieranie,
- wiązanie sznurowadeł,
- jedzenie, picie,
- mycie, czesanie,
- samodzielne pakowanie.

DZIECKO GOTOWE DO PODJĘCIA NAUKI W SZKOLE:

3. Dziecko dojrzałe w zakresie procesów poznawczych:
- ma uwagę mimowolną, niepodzielną i nietrwałą,
    - przejawia początki uwagi dowolnej,
    - ma krótki czas koncentracji,
    - skupia uwagę na czas ok. 30 minut,
  - podporządkowuje uwagę poleceniom nauczyciela,
    - steruje procesem zapamiętywania,
    - chętnie się uczy,
  - uczy się przez przeżywanie, metodą prób i błędów,
    - świadomie odtwarza prezentowany materiał,
    - ma większą pojemność pamięci,

DZIECKO GOTOWE DO PODJĘCIA NAUKI W SZKOLE:

- analizuje i dokonuje syntezy znaków graficznych (różnicuje elementy liter),
  - różnicuje zależności między elementami,
  - odbiera, rozumie otaczającą rzeczywistość,
- spostrzega, obejmuje globalnie odbierane zjawiska,
- spostrzega z własnej perspektywy dane zjawiska,
  - wyodrębnia zdania z kontekstu,
  - dzieli zdania na długie i krótkie,
  - wyodrębnia wyrazy w zdaniu,
    - liczy wyrazy w zdaniu,
    - dzieli wyrazy na sylaby,
    - odróżnia słuchowo głoski,
- dokonuje analizy i syntezy słuchowej wyrazów

DZIECKO GOTOWE DO PODJĘCIA NAUKI W SZKOLE:

- wyodrębnia głoski w nagłosie, śródgłosie, wygłosie,
  - różnicuje rymy i rytm mowy,
- posiada myślenie konkretne i konkretno-obrazowe,
  - ma myślenie nie w pełni logiczne,
- jest zdolne do wnioskowania przyczynowo-skutkowego
- posługuje się mową w sposób jasny, komunikatywny,
  - wypowiada się pełnymi zdaniami różnego typu,
  - zachowuje prawidłową kolejność wyrazów,
  - ma odpowiedni zasób słów,
  - rozumie czytane, opowiadane bajki.

DZIECKO GOTOWE DO PODJĘCIA NAUKI W SZKOLE:

4. Dziecko dojrzałe w zakresie emocjonalno-motywacyjnym:

- dobrze reaguje na wszelkie pochwały i zachęty,
- opanowuje swoje emocje, czasem reagując nieodpowiednio do bodźca,
  - ma poczucie obowiązku, odpowiedzialności,
    - nie zniechęca się szybko,
    - uczy się w zabawie i poprzez zabawę,
      - nazywa, okazuje uczucia,
  - jest wymagające, ciekawe otaczającego świata,
    - szybko się męczy, źle znosi monotonność,
      - jest uparte, ufne, łatwowierne,
      - wykazuje potrzebę akceptacji,
    - pokazuje potrzebę bycia w centrum uwagi,
      - posiada ogromną wyobraźnię,
        - jest pogodnie,
    - unika wzięcia odpowiedzialności za własne czyny

DZIECKO GOTOWE DO PODJĘCIA NAUKI W SZKOLE:

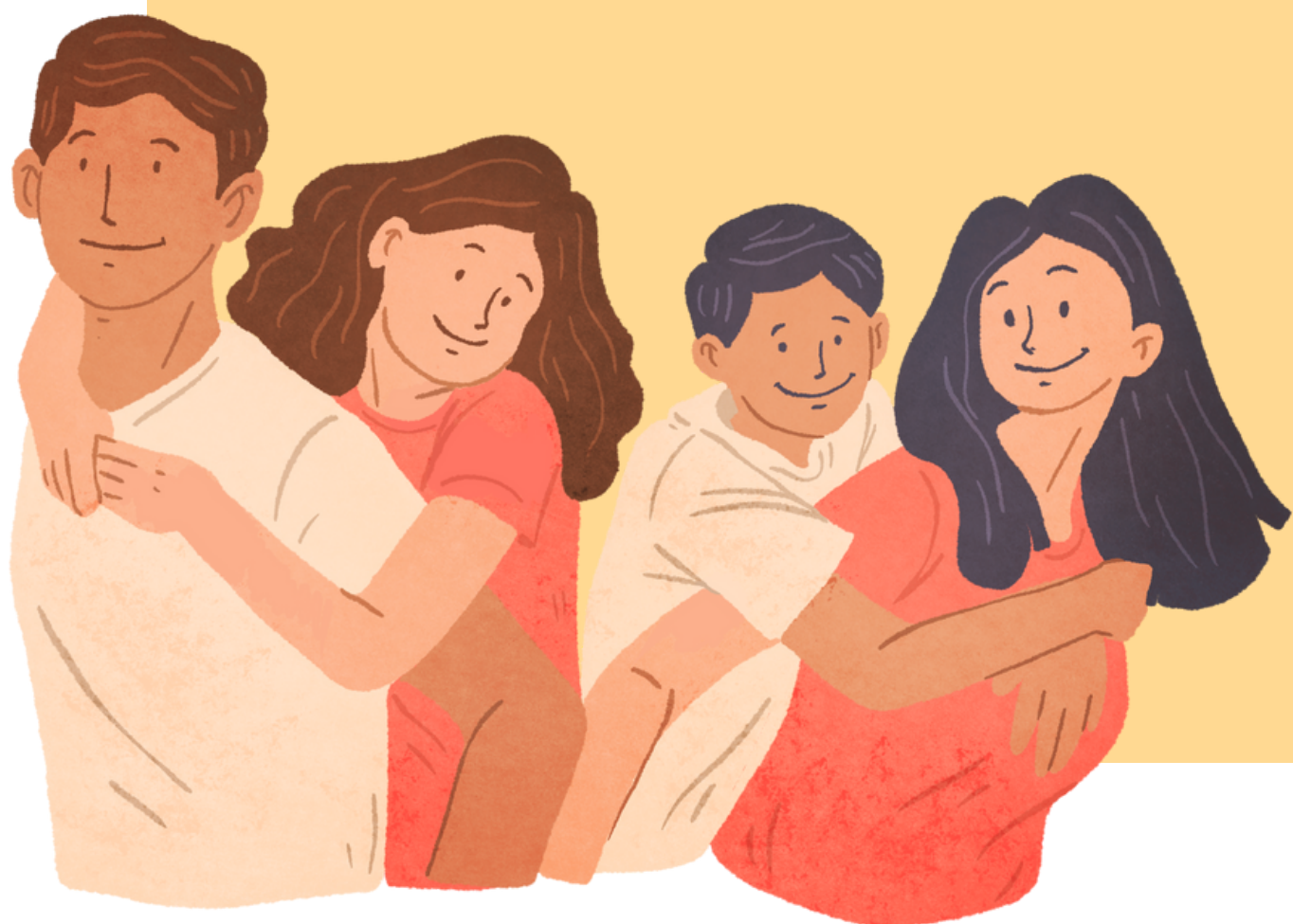
5. Dziecko dojrzałe w zakresie rozwoju społecznego:
- zna swoje dane osobowe,
  - jest zainteresowane działaniami związanymi ze szkołą,
    - chętnie nawiązuje kontakt z rówieśnikami,
    - przestrzega reguł i zgodnie bawi się z kolegami,
      - ma poczucie przynależności,
      - podporządkuje się poleceniom,
      - wykazuje zachowania prospołeczne,
      - uwzględnia prawa innych rówieśników,
        - dokonuje samooceny,
        - ma ukształtowane uczucia społeczne,
    - jest związane z rodziną i otoczeniem. (2) .

PÓJŚCIE DZIECKA DO SZKOŁY TO DUŻA ZMIANA DLA CAŁEJ RODZINY. ZWYKLE WIAŻE SIĘ ONA Z PRZEORGANIZOWANIEM DOTYCHCZASOWEJ CODZIENNOŚCI, Z WIĘKSZĄ ILOŚCIĄ ZOBOWIĄZAŃ.

CZĘSTO ADAPTACJA DO NOWEJ SYTUACJI WIAŻE SIĘ ZE STRESEM, NAPIĘCIEM, KTÓRE TOWARZYSZY NIE TYLKO DZIECKU, ALE RÓWNIEŻ RODZICOM.

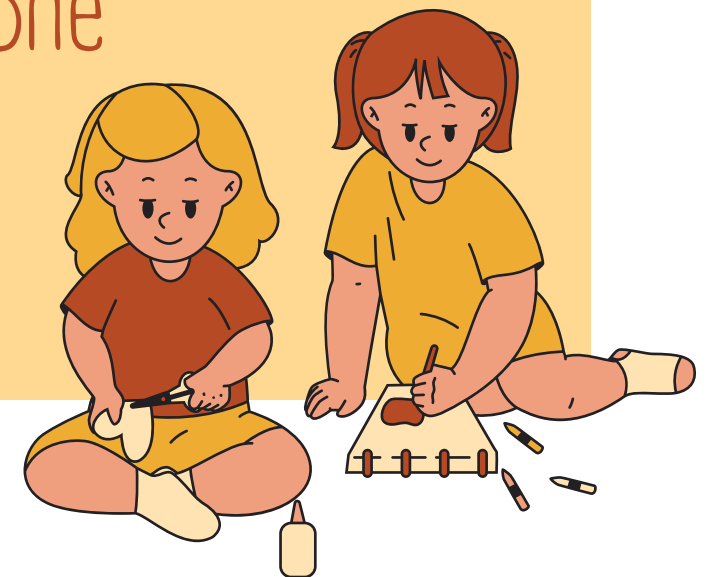
Naturalną rzeczą jest, że obawiamy się jak będzie funkcjonować nasze dziecko w nowym otoczeniu, w sytuacjach, z którymi wcześniej nie miało do czynienia. Musimy uwierzyć w kompetencje dziecka, co pozwoli nam inaczej spojrzeć na wyzwania, jakie przed nim są stawiane i zastąpić lęk nadzieją.

W JAKI SPOSÓB WESPRZEĆ DZIECKO?

Warto opowiadać dziecku, jak będzie wyglądało funkcjonowanie w klasie, uświadomić, że pojawi się inna organizacja czasu, nowe ciekawe obowiązki i wyzwania. Przed rozpoczęciem nauki warto porozmawiać z dzieckiem o szkolnej rutynie, budując pozytywny obraz szkoły, unikając straszenia słowami że np. „zabawa się już skończyła”, opowiedzieć jak wyglądają lekcje, na czym polega bycie uczniem. Można również wybrać się do placówki (DNI OTWARTE) by dziecko miało możliwość oswojenia się z „nieznanym”. Wsparciem dla dziecka mogą okazać się również opowieści rodzica dotyczące własnych pozytywnych doświadczeń związanych ze szkołą. Pozwalają one również na budowanie relacji opartej na zaufaniu między rodzicem a dzieckiem.

Dziecko, podobnie jak dorosły potrzebuje czasu na zaadaptowanie się do zmian. Warto więc, jeśli to tylko możliwe odłożyć wszelkie duże zmiany na późniejszy czas, ponieważ pójście do szkoły, do nowego środowiska jest już dla dziecka wystarczająco dużą zmianą.

Proces przygotowania się do rozpoczęcia nauki w szkole można rozpocząć od zebrania informacji o szkole, zobaczenia sal lekcyjnych. Warto poznać przyszłego wychowawcę oraz dowiedzieć się jak są zorganizowane lekcje, jak wygląda plan zajęć, zajęć pozalekcyjnych oraz sposób oceniania. Należy zorientować się jakie są formy pomocy dziecku w przypadku napotkanych trudności.

Warto czytać dziecku książki lub jeśli dziecko posiada umiejętności czytelnicze zachęcać do wspólnego działania – wspólne czytanie może stać się stałym elementem rodzinnego spędzania czasu. Pozwala sprawdzić oraz rozwijać umiejętność słuchania ze zrozumieniem oraz zapamiętywania oraz budowania złożonych wypowiedzi językowych.

Należy pamiętać o kontaktach rówieśniczych – zachęcanie do wspólnej zabawy, przełamywania uczucia nieśmiałości, przedstawianie gier zespołowych (z elementami rywalizacji). Umiejętności społeczne pomagają dziecku w codziennym oddziaływaniu.

Ważne jest by pozwalać dziecku na naukę samodzielności – wdrażanie do obowiązkowości w domu, wspieranie w podejmowanych działaniach (pozwolenie dziecku na samodzielną aktywność bez ingerencji i pomocy).

Warto wspierać dziecko w opanowaniu umiejętności niezbędnych do nauki czytania i pisanie – organizacja codziennych zabaw związanych z rysowaniem, kolorowaniem, odwzorowywaniem, analizą i syntezą wyrazów.

STOSOWANIE POZYTYWNYCH I MOTYWUJĄCYCH KOMUNIKATÓW

PRZYGOTUJ W DOMU MIEJSCE DO PRACY DZIECKA

WSKAZÓWKI DLA RODZICÓW

BIBLIOGRAFIA:

1. W. Okoń, Nowy słownik pedagogiczny, Żak Wydawnictwo Akademickie, Warszawa 2017, s.54
  2. L. Czarnecka, R. Naprawa, A. Tanajewska, Dziecko sześciolatnie w szkole- dobry start, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2014, s.9-13.
- J. Kobyra (psycholog), „Jak przygotować dziecko (i siebie) do szkoły?”, <https://earlystage.pl/blog/>, luty 2018r.
- S. Załęska "Dojrzałość emocjonalno-społeczna sześciolatka a wymagania w szkole", Bliżej Przedszkola, czerwiec 2016 r.
- D. Smoleń, K. Piękoś "Sześciolatki w szkole- to nie takie proste...", Bliżej Przedszkola, kwiecień 2013 r.

"MAŁY CZŁOWIECZEK IDZIE W ME ŚLADY,
PYTA O DROGĘ, PROSI O RADY;
ZBŁĄDZIĆ NIE MOGĘ, CHOĆBY SIĘ CHCIAŁO,
BO PÓJDZIE ZA MNĄ PEWNIE I ŚMIAŁO.
OCZKA SWE CIĄGLE NA MNIE OBRACA,
I NAŚLADUJE, TO JEGO PRACA.
JESTEM WYROCZNIĄ I NIE MA RADY,
MAŁY CZŁOWIECZEK IDZIE W ME ŚLADY.
W WIOSENNYM SŁOŃCU, W ZIMOWYM ŚNIEGU,
RZEŹBIĘ I TWORZĘ, W MARSZU I W BIEGU
NA DŁUGIE LATA PRZYSZŁEJ DEKADY
CZŁOWIECZKA, KTÓRY IDZIE W ME ŚLADY" -J.C.MAXWELL

Zapraszamy do sięgnięcia do opowieści terapeutycznych studentów Pedagogiki i Filologii Polskiej pod redakcją M.Leszczawskiej :

- https://www.dbc.wroc.pl/Content/3913/szuflada_z_bajkami.pdf?fbclid=IwAR2tarLY1pU-8r2eGCRgmA8vXmw6DN2cWMyr4x4zPO5_uywKb1wrM20Hq5Q